

dovolj patrijotični, da smo rusofilni itd., vse zato, naj bi nam odtujili nemške konservativce. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kmetje in njih davki.

Koliko so vredni davki naših kmetov, koliko pa mestjanov in obrtnikov, to razvidimo lahko iz naslednje interpelacije dr. Gregorčca in tovarišev, stavljene dne 7. julija v državnem zboru do grofa Taaffe. Glasi se v slov. jeziku tako-le:

Visoka c. in kr. namestnija v Gradci je razdelila za volitve okr. zastopa v Ptui, ki se vršijo dne 16., 18., 21. in 23. julija, število zastopnikov drugače, kakor leta 1887 in je to storila na škodo kmečkih občin, katerim se že tako prikrajšuje pravica volitvena. Doslej je štel okrajni zastop na Ptui vsled § 8 postave o okrajnih zastopih 42 udov; vsaka izmed štirih skupin po 10 in skupina kmečkih občin še dva ude več, vkup tedaj 12. To se je sedaj brez uzoaka premenilo tako, da kmečke občine zgubijo dva zastopnika in se naj zadovoljijo, da-si plačujejo 120.000 gold. davka, s tolićim številom zastopnikov, kolikor jih ima skupina veleposestnikov, ki plačuje 29.000 gold. davka, zatem skupina mesta in trgi, ki plačuje nekaj čez 12.000 in nazadnje skupina trgovcev in obrtnikov, ki plačuje pićlo 1250 gld. davka.

Politićna občina na Gori sestavlja se iz 6 davćnih srenj, t. j. iz trga in iz 5 kmečkih davćnih srenj. Vse te srenje so združene v eno občino, imajo eden občinski zastop in so volile doslej še vsakokrat (§ 16) po občinskem zastopu svojem v skupini: mesta in trgi (§ 10) po dva zastopnika v okrajni zastop, prav toliko jim jih prihaja vsled davka, ki ga plačujejo. To pa mora poslej biti drugače! Za novo okrajno volitev razdeli se politićna občina v trško in kmećko občino; v tem se gleda na davke prve t. j. trške srenje in pusti se ji en zastopnik, na davke druge, kmećke srenje pa se ne gleda in na mestu nje dobi mesto Ptuj za enega zastopnika več, da-si jih ima že doslej 10, torej več, kakor zadosti, in plačuje samo pićlih 11.000 goldinarjev davka, v tem pa plaćujejo kmećke občine 120.000 gld. davka, ali za to imajo le 10 zastopnikov. Ta razdelitev, kakor jo določuje c. in kr. namestnija, ni po postavi, kajti postava o okr. zastopih pozna samo obstojeće občine, določuje le njim pravice, ima le nje za pravne osebe. Samo tacim srenjam, v resnici obstojećim in politićnim obćinam, ne pa davćnim srenjam pripoznava ona pravico (§ 21) voliti v okrajni zastop.

Vrstno zastopanje, na katero se ozira postava o okr. zastopih, je že samo na sebi trdo

nasproti kmećkim obćinam. Bilo bi torej tem upravnim uradom gledati na to, da jo vgladijo, kolikor je mogoće, ne pa, da jo delajo še trjo. Okr. zastop na Ptui, pa tudi občinski zastop na Gori sta zato ugovarjala zoper tako novo tarijo ter sta prosila naj ostane zastop, kako doslej t. j. obdrži 12 zastopnikov iz kmećkih obćin in dva zastopnika za Goro v skupini mest in trgov.

Ker pa še pritožba ni rešena, dnevi volitev pa so že blizo in je torej lahko mogoće, da bodo volitve gotove, predno se reši pritožba, to bi pa povzročilo, da bi bilo treba vnićiti volitve in nove razpisati, posebno, ker so kmećke občine pripravljene, da gredó, če bode treba, do najvišjega upravnega sodišća na Dunaji, zato stavi se vprašanje: 1. Hoće-li Nj. eksccelencija zaukazati, naj se mu takoj poroća, kaj se je v tem oziru zgodilo in 2. dati potem uredbo, da se ne ukraťi pri bodoćih volitvah v okr. zastop na Ptui kmećkim obćinam in obćini na Gori volilna pravica, kakor jim dohaja po postavi?

To vprašanje je jako zanimivo in svet se čudi, da ga je sploh treba v državi, katera ni turska.

Sejmovi. Dne 17. julija pri sv. Ani v slov. goricah, v Marenbergu, v Veraćah. Dne 20. julija v Arveži, pri sv. Marjeti na Drav. polji, pri sv. Marjeti na Pesnici in v Vitanji.

Dopisi.

Od sv. Bolfanka pri Središču. (God sv. Cirila in Metodija.) Sopot napočil je veseli dan, ko je zamoglo slov. ljudstvo svojim prvim slovanskim ućenjakom in pisateljem, sv. Cirilu in Metodiju, katera sta nam vže več kot pred tisoć leti prinesla luć sv. vere, se ob njih čast. godu hvaležnega skazati ter nju spodobno počastiti. Kakor je že znano, stoji naša fara tik ogerske dežele, vendar prebivajo tukaj iskrena, zavedna slovanska srca; katera častijo slovanska ućenjaka sv. Cirila in Metodija; tega niso vže samo enkrat pokazala. — Da se tudi letos sv. god naših blagovestnikov spodobno proslavlja, zbrali so se g. nadućitelj Rakuša, gg. Og. Kosi in Bož. H., trgovec ter so priredili na predvečer umetno urejene bakljade na cerkvenem prostoru, v zvoniku in pred velikimi vrati pa v vence vpletene transparente z napisom: „C. M.“, doćim se je razlegalo lepo doneće zvonjenje, ter slišalo daleć okolu gromenje topiće. Ves prizor bil je tako lep, da je privabil malodane vse bližnje okolićane, med katerimi se je zbrala mladež, popevajoć mićne in lepe slovanske pesmi, a g. župnik so veledušno dali dobre kapljice, ne samo prirediteljem, ampak vsem navzoćim. Ko so bakljade dogorele,

naredili smo prav velik kres, tako da je bila vsa cerkva z okolico razsvetljena, v tem pa je mladež spet popevala prekrasne slov. pesmi precej v noč, a še bi dalje, ko bi ne bilo treba drugo jutro rano hiteti k veliki sv. maši, katero so služili preč. g. župnik. — Bodi še mi dovoljeno omeniti, da je vso slavnost poveljevalo to, ker smo bili srečni imeti v naši sredini dva fanteka, brata, katera sta liki angeljca ves večer med nami veselo skakljala in katera nosita imena naših blagovestnikov sv. Cirila in Metodija. A. M.

Iz Laškega okraja. (Kresovi.) Na predvečer sv. bratov Cirila in Metoda videl se je veličasten slov. kres na posestvu g. Martina Lapornika v Št. Lenartu. Akoravno je sedaj mnogo dela na polji, vendar se je v to nekoliko časa porabilo, da se tako počastita slovanska blagovestnika. V nedeljo je pa vihrala krasna slovenska trobojna zastava iznad najvišjega drevesa, pričujoč, da tukaj stanuje slov. kmet. Res, obžalovati moramo, da je še vse premalo kresov na ta predvečer po naših gorah. Želeti je, da zanaprej naj na vsakem holmu bode kres; naj tako počastimo naša svetnika, katera sta mnogo storila v božjo čast, v izveličanje duš in izomiko slovanskih narodov. Zato je naša dolžnost njiju počastiti. Zakaj narod, kateri ne časti svojih zaslužnih možev, njih tudi vreden ni! Že sedaj, predragi slov. mladeniči, prosim in rotim Vas, kedar zopet včakamo predvečer slovanskega praznika, da prav mnogo mnogo kresov zakurite! Posebno Vi, predragi Kristofčani in Marijagradčani, ki se povsod kažete zveste in verne Slovence, nikakor ne zanemarite počastiti naših apostolov. Upamo, da nam ona potem izprosita stanovitnosti v veri in narodnosti, posebno sedaj, v teh burnih časih. Slovanoljub.

Od Hudinje. (Raznoterosti.) Kako se lahko otroci pokvarijo ali celo usmrtijo, če nihče na nje ne pazi, izpricala je nedavno smrt blizu petletne deklice v Vojniški fari. Sirotka se je najedla sadu jesenskega podleska ali „čepurja“, kakor tu govorijo, i se je s tem zastrupila. Roditelji pazite na svoje otroke! — Prav krasen večer je bil sobotni! Možnarji so pokali in kresovi plamteli v nebu pod oblake ter naznanjevali, da tudi Slovencu še plamti srce do sv. bratov Cirila in Metoda. Posebno se je s kresovi in strelom skazala Novocerkevška fara in pa Celjska okolica sv. Jožefa, kjer si v raznovrstnih barvah lahko občudoval kresove. Čast vsem, kateri so k temu kaj pripomogli! Vojniška fara ima dve občini. Slavni nemčurski trg za se s svojo nemčursko komando in Škofljaveška občina obsega druge vasi z narodnim slov. županom in slovenskim odborom. Zdaj se gre pa za šolo. Zidati jo imate obe občini, samo da trška, kajpada le neki nemčurčki

hočejo samo „tajč“ in komaj nekaj čez četrtinko bodo plačali. Škofljiveščani naj bodo pa tiho, ker imajo drugo vse plačati. Kje je torej ravnopravnost na Spodnjem Štajarskem? Kako se bode vse razvozlalo, poročim Vam še lahko in tudi drugega kaj, kar se bo ob Hudinji od njenega izvirka do izliva zgodilo, če Vam bo prav. (Se ve, da bode! Uredništvo.)

Iz Rožne doline. (Razne novice.) Naša dolina slovi zavoljo lepega sadja. Letos nam ga bo dala le bolj v pičli meri. Črešenj bilo je prav malo — češpelj ali sliv bo pa še manje. Jabolk je na nekaterih drevesih preobilno med tem, ko mnogo drugih dreves stoji praznih. Najobilnejšega pridelka obečajo še hruške. — Ozimina se je dobro obnesla. Pšenico je tu in tam rja malo posmodila. Krompir, koruza in fižol — navadna hrana naših ljudi — do zdaj še prav lepo kaže. Znabiti s časom vendarle iztaknejo umni kmetovalci naši izdaten pripomoček proti nesrečnemu „predencu“, ki nam hoče našo staro štajarsko deteljo celo vgonobiti! Enoletna rudeča detelja je letos itak popolnoma izostala vsem, ki so jo bili lani v hudi suši sejali, travniki nam niso dali dovoljne košnje, slame bo manje od drugih let, vse kaže na to, da bo naša živina imela le bolj pičlo krme. Od kodi bo pa kmet denarja jemal za dače in domače potrebe? — Grozdje po vinogradih se sicer lepo razvija, a obilne bratve ni pričakovati, ker se ga je premalo zaleгло. Izabela, ki še naše vinogradnike najbolj tolaži, se po cvetju jako osipava. A Bog varuj nas strašne toče, kakoršna je zadela 5. julija naše vboge sosede v srednji Savinjski dolini in ob Konjiški gori! — Pri teh gospodarstvenih razmerah zdi se mi jako neumesten novi davek, kakoršnega nalagajo oni, ki neprenehoma naše pobožno ljudstvo vabijo na „posebne ylake“ k raznim svetiščem. Skrbili bi dotični „odbor za potovanje“ tudi za pobožne vaje romarjev, za njim potrebne voditelje in nadzornike in v svetiščih za dovoljno število spovednikov? To vprašanje bo treba tako z gospodarskega, kakor s cerkvenega stališča prav resno prevdariti. Kdor kaj ve, naj pove!

Iz Bočne pri Gornjemgradu. (Kres — Smrt — Letina.) Na predvečer sv. bratov apostolov slovanskih Cirila in Metoda so tudi naši vrli in za narodnost vneti vaški fantje zapalili med streljanjem možnarjev veliki kres na visokem hribu nad vasjo. S tem so pokazali daleč na okrog ljubezen do sv. bratov in slovanskih apostolov in ljubezen do naroda. — Smrt nam je letos mnogo odličnih mož iz naše sredine pokosila. Dne 22. junija smo izročili materi zemlji truplo obče znanega rodoljuba in občinskega pisarja Ivana Podbrežnika v 52. letu njegove dobe. Rajni bil je mnogo let za občinskega pisarja ne le v Bočni, ampak še

celo v drugih sosednjih občinah, povsodi je bil pravi buditelj narodnosti. Vsem znancem in prijateljem se priporoča v blag spomin. — Letina je sploh dobra; ozimina sicer redka a jarina, krompir in koruza lepa, sena je veliko, a sadja v veliki meri manj kaže, kakor lanskó leto.

—i—

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ako nas vse ne moti, bliža se v državnem zboru posvetovanje koncu in najbrž bode jutri, dne 17. julija za to polletje zadnja seja. V tej seji se izvrši posvetovanje v državnem proračunu in ker ni drugih večjih predlog, preloži se posvetovanje do jeseni. — Klub konservativcev, v katerem so tudi slov. poslanci, je imel v ponedeljek imenitno zborovanje; v njem je svojemu načelniku, grofu Hohenwarthu izrekel zahvalo za njegovo delovanje. — Nemški liberalci bi pač radi, da pokliče vlada grofa Hohenwartha v gospósko hišo, češ, da potem klub konservativcev razpade. No, grof Hohenwarth je res načelnik kluba, toda tolika potreba pa vendar le ni za-nj, da bi brez njega ne bilo kluba konservativcev. — Na Gorenjem Štajarskem je bila v unem tednu na večih krajih huda nevihta in v Muravi je celo dve hiši voda odnesla ter je 10 ljudi v tem prišlo ob življenje. Dež. odbor je vsled tega 1000 gld. daroval za poškodovance. — V Gradci izide v jeseni nov nemški list ter bode glasilo „nemških naciionalcev“. Le-ti pa so pri Nemcih to, kar so pri nas „mladi“, torej nič kaj prida. — Mestni šolski svet v Celovci sega celo v pravice mil. škofa ter je uni dan kar ob svojem odločil, da ni treba šolarske maše. No, v tem pa mu bodo vendar le dali od ces. vlade poduk, da si ga bode pomnil! — V Ljubljani so v nedeljo odkrili spominjsko ploščo v hiši, v kateri je živel pokojni „oče Slovencev“, dr. J. Bleiweis. Njegov prijatelj, Luka Svetec je govoril pri tej slovesnosti „besede otroške hvaležnosti“. — Ne malo hrupa dela v Trstu to, da je prečastito škofijstvo privolilo, laškemu mestnemu zastopu na ljubo, v to, da poslej ne bode več slov. pridig v stolni cerkvi. Od leta 1846 sem so bile v njej slovenske pridige in poslušalcev je bilo vselej obilo, se ve, da slovenskih. Vprašanje pa je, bode-li jih poslej toliko in sicer laških? — Ces. namestnik za Dalmacijo, fml. David vleče bolj na laško stran, da-si je v tej deželi le malo Lahov, drugi so Hrvatje ali ti prebivajo manj v mestih, so iz večine kmetje. — Ogersko ministerstvo ima še zmirom velik križ z levico v državnem zboru, vendar pa je vlada jo toliko vgnala, da je splošnja obravnava o preosnovi politične gosposke končana, ali pa se začne že tudi posebna, to še ni gotovo, kajti levica ji

dela v tem zapreke. — Pri Poljakihi čutijo, da ni prav, ker so jo potegnili njih državni poslanci na stran nemške liberalne levice, ali težko, če se jim bode mogoče popraviti škodo, ki so jo s tem napravili celi državi.

Vunanje države. Liberalni listi se trudijo, kolikor je v njih moči, da spravijo sv. očeta Leona XIII v zadrege; sedaj se podtika sv. očetu to, da so zoper tripelalijanco, tedaj kar ob enem zoper tri države: Avstrijo, Nemčijo in Italijo. Ne vemo sicer, kaj mislijo sv. oče o tej tripelalijanci, ali to znamo, da se godi tudi liberalnim listom tako — da tedaj ti lažejo, če se piše v njih, da so sv. oče zoper tripelalijanco. — Francoska republika pošlje svojega predsednika, Sadi-Carnot, na Angleško, da skuša angleško vlado pridobiti za Francoze in jo odvrniti od Nemcev. To pa bode za-nj težko delo. — Govori se, da stoji angleška vlada v tesni zvezi s tripelalijanco t. j. da hoče tudi ona, naj se ohrani mir v Evropi, kolikor je najdalje mogoče. — Stari Bismarek je bojda zbolel. Tako se bere vsaj v nemških listih, nam pa se dozdeva, da je njegova bolezen le raca, izmišljena za to, da se o starem lisjaku govori in piše ter on ne pride čisto iz spomina ljudi. — Ruski car hoče neki na vsak način v Berlin, da obišče nemškega cesarja, to pa za voljo tega, da ga odvrne od zveze z francosko republiko. Kakor se misli, pa je ta zveza že toliko, kolikor gotova — Rumunija, ki je naši državi soseda, stopi z nami že vendar enkrat v trgovinsko zvezo. Celih šest let ni smelo blago, posebno trgovsko, iz naše države va njo. Židje so bili namreč tamošnje trgovce ogoljufali in vsled tega je prenehala vsa trgovina — na veliko škodo posebno trgovcem na Dunaji. — Bolgarski knez, princ Ferdinand bil bi se rad oženil na Dunaji z neko avstrijsko nadvojvodinjo, toda svitli cesar niso privolili v to. Tako se vsaj govori, težko pa je reči, koliko je na tem resnice. — Mladi srbski kralj Aleksander pride v prihodnjem meseci v Avstrijo, k svitlemu cesarju. Spremljata ga ministra Ristić in Pašić. — Turški sultan je prišel pri Rusih v zamero, ker je slovesno vzprejel bolgarskega poslanika. S tem bi neki bil pripoznal, da nima nič zoper sedanjo vlado v Bolgariji. To pa ni po volji Rusom. — Po Afriki se širi kolera in pravi se, da je že tudi v Meki, v mestu, kamor Turki hodijo na „božji pot“. — Tudi v Ameriki jim ne manjka nesreč na železnicah, samo da so še večje, kakor pri nas v Evropi. Tako sta trčila v Colorodi pri Apenu dva vlaka drug na drugega ter se je v tem vžgalo več vagonov in je nad 20 ljudi živih zgorelo, veliko drugih pa je bilo zmečkanih. — V Novem Yorku se snuje društvo trgovcev, ki hoče vse žito pokupiti ter ga potem izpustiti na prodajo še le, ko bi bila